

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.I.30.517/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Rácz Mária ügyvéd (3530 Miskolc, Görgey u. 16. II. em.) által képviselt felperes neve, címe felperesnek - a Dr. Marjai Tibor ügyvéd (4400 Nyíregyháza, Szent István u. 5. I/2.) által képviselt alperes neve, címe alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2009. április 21-én meghozott 10.G.15-07-040113/55. számú ítélete ellen az alperes részéről 56. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 112 750 (Egyszáztizenkettőezer-hétszázötven) forint másodfokú perköltséget, továbbá az államnak - az adóhatóság felhívására - 216 480 (Kettőszáztizenhatezer-négyszáznyolcvan) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az alperes 2005. július 8-án a **Ny.-i Á.** Kht-vel megkötött vállalkozási szerződés alapján központi fűtésszerelési munkálatokat végzett a **S.-i Á.**-ban a vadállatok számára létesített **O.**- és **Zs.**-házban. A szerelési munkálatokat az alperes alkalmazottja, **M. F.** végezte. Az ún. **O.**-házban a deszkamennyezethez közeli szakaszon hozzávetőlegesen 10-17 cm távolságban lánghegesztéssel alakította ki az egyes szerelési pontokat. A lánghegesztés során az **O.**-ház födémszerkezete kigyulladt és annak teljes tetőszerkezete a **Zs.**-ház tetőszerkezetével együtt leégett.

Az alperes rendelkezett felelősségbiztosítással az A. Biztosító Rt-nél. Felelősségének elismerése alapján a biztosítója 5 000 000 Ft-ot - a biztosítási szerződésben meghatározott limitösszeget - a károsult részére közvetlenül megtérített. A Ny. Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalával kötött vagyonbiztosítási szerződés alapján pedig a felperes

térített meg a **Ny.-i Á.** Kht. részére a káresemény folytán bekövetkezett káraként 2005. augusztus 2-án 2 000 000 Ft-ot, augusztus 5-én 4 000 000 Ft-ot, augusztus 31-én 3 546 543 Ft-ot és 67 160 Ft szakértői költséget, mindösszesen 9 614 143 Ft-ot.

A felperes a keresetében az általa a károsult részére megfizetett 9 614 143 Ft kártérítés, továbbá a 2 000 000 Ft-nak a 2005. augusztus 2-től, 4 000 000 Ft-nak a 2005. augusztus 5-től, 3 546 543 Ft-nak a 2005. augusztus 31-től, 67 160 Ft-nak pedig a 2005. szeptember 21-től a kifizetésig járó törvényes mértékű kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 558. § (1) bekezdésére, 339. § (1) bekezdésére, 348. § (1) bekezdésére és 301. § (1) bekezdésére hivatkozással.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és felperes perköltségében való marasztalását kérte. A kereseti kérelem jogalapját nem vitatta, de a Ptk. 340. § (1) bekezdésének alkalmazásával 50-50 %-os kármegosztást kért arra hivatkozva, hogy a károsult **Ny.-i Á.** Kht. által a **O.-** és **Zs.-**ház tetőterében szabálytalanul tárolt nagy mennyiségű száraz széna meggyulladás miatt keletkezett az az intenzitású tűz, amelyet az alperes alkalmazottai a korai észlelése ellenére eloltani már nem tudtak, s amelynek következtében a teljes tetőszerkezet leégett. Hivatkozott arra is, hogy a megrendelő a **Ny.-i Á.** Kht. vezetője a munkák megkezdése előtt, illetve munkavégzés közben nem tájékoztatta az alperes alkalmazottait arról, hogy a padlásra nagy mennyiségű gyúlékony száraz széna van elhelyezve, valamint arról sem, hogy a padlásra hogyan lehet feljutni.

Az alperes a felperes keresetét az összegszerűségét illetően is vitatta. E körben arra hivatkozott, hogy a felperes nem az eredetivel egyező műszaki tartalmú helyreállítási költséget térítette meg kárként a károsultnak és azt sem vette figyelembe, hogy a tűzeset időpontjában az építmény már 7 éves volt, így a használati fokkal is nyilvánvalóan korrigálni szükséges a kárkori értéket. Állítása szerint mindezeket figyelembe véve annak a kárnak az összege, amelyért felelősséggel tartozott a károsultnak, megegyezik azzal az 5 000 000 Ft-tal, melyet a felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosítója a **Ny.-i Á.** Kht-nak közvetlenül megtérített.

Az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárást követően 55. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 7 215 921 Ft-ot, ennek a 2005. augusztus 15-től járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát és 915 000 forint részperköltséget.

Ítéletének indokolásában a perben kirendelt **K. J.** igazságügyi tűzvédelmi mérnök-szakértő szakvéleménye alapján tényként megállapította, hogy a tűz oka a lánghegesztéssel járó (annak során kialakuló) kb. 3200 celsius fok lánghőmérséklet és áramlásos hővezetés (a felmelegedett levegő és az égéstermékek áramlása) volt és az alperes részéről a tűzvédelmi előírások sorozatos be nem tartása. Az alperes munkavállalója ugyanis tűzveszélyes anyagok környezetében tűzveszélyes tevékenységet végzett engedély nélkül, tűzvédelmi szakvizsga és felügyelet hiányában. Az elsőfokú bíróság nem találta az alperes felelősségének kimentésére alkalmasnak azt, hogy az az épület, amelyben az alperes alkalmazottai a tüzet okozó munkát végezték az onduline tetőhéjazat éghetőségi

tulajdonságai miatt az akkor hatályos tűzvédelmi követelményeknek nem felelt meg. Álláspontja szerint az alperesnek éppen ezért a hegesztéssel járó munkavégzéshez be kellett volna szereznie a területileg illetékes tűzvédelmi hatóság egyedi esetre vonatkozó engedélyét és a benne foglalt intézkedés szerint kellett volna azt alkalmazni.

Nem találta kármegosztásra alapot adónak azt a magatartást, hogy a tűz keletkezési helyén (az **O.**-házban) szabálytalanul, a deszkakarám födémdeszkázata fölött szalmas takarmányt tároltak. Megállapítása szerint az alperesnek a munkavégzés előtt a födémdeszkázat fölötti részt ellenőriznie és ennek során a szalmas takarmány tárolását észlelnie kellett volna, a biztonságos hegesztés feltételeinek megteremtése az alperes kft. dolgozójának kötelessége lett volna. Az alperes munkát végző alkalmazottja, **M. F.** ugyanakkor a perben elismerte, hogy a munkakezdést megelőzően a helyszínről nem győződött meg, illetve azt is, hogy az **Á.** állatházait illetően az alperes alkalmazottjaként több éve az **Á.** kht. részére teljesített munkavégzésben szerzett tapasztalatai alapján egyértelmű helyismerete volt az **Á.** állatházait illetően.

Mindezeket a körülményeket figyelembe véve az elsőfokú bíróság az alperes részleges mentesülésére lehetőséget nem látott, a felperes megtérítési keresetét a jogalapot illetően teljes egészében megalapozottnak ítélte. A kár összegét a perben kirendelt **N. J.** igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő módosított szakértői véleménye alapján 12 215 921 Ft-ban állapította meg, amelyből a felelősség-biztosítás alapján megtérített 5 000 000 Ft levonásba helyezése után fennmaradó összeg megfizetésére kötelezte az alperest, a felperes ezt meghaladó keresetét pedig elutasította.

Ez ellen az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel.

Elsődlegesen az ítélet részbeni megváltoztatását - és tartalma szerint - a marasztalása összegének 50 %-kal történő leszállítását kérte arra hivatkozva, hogy a bizonyítás anyagából kétségtelenül megállapítható; minimálisan is 50 %-os mértékű károsulti közrehatás eredményezte a tűz miatti kár bekövetkezését.

Másodlagosan a kárfelelősség pontos arányának meghatározása érdekében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a perben kirendelt igazságügyi tűzvédelmi szakértő szakértői szakvéleményében foglalt megállapítások alapján a tűz által okozott kárnak 100 %-ban való megtérítésére kötelezése megalapozatlan és jogszabálysértő volt. Vitatta a kizárólagos marasztalása indokaként szereplő annak a megállapításnak a helyességét, hogy bár tény, miszerint a károsult a munkavégzést megelőzően nem tájékoztatta az alperes alkalmazottját a padláson elhelyezett gyúlékony szénabálákról, az alperes felelőssége szempontjából ennek azért nincs jelentősége, mert neki kellett volna meggyőződni a munkavégzést megelőzően a teljes környezet tekintetében az esetleges gyúlékony anyagokról. Hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy ennek azért van jelentősége, mert a szakvélemény szerint a hegesztés során a sugárzó hőtől nem a deszkamennyezet gyulladt meg (amit egyébként az alperes alkalmazottai előtte belocsoltak), hanem az azon elhelyezett könnyen gyulladó szalmaréteg. Ez pedig a tűz keletkezésére, intenzitására, illetve a kár nagyságára nyilvánvalóan kihatással volt, mint

ahogyan a tűzveszélyesnek minősített onduline tetőhéjazattal való fedés is. Ilyen körülmények között nyilvánvalóan nem áll fenn és nem állapítható meg a tűz keletkezésében az alperes kizárólagos felelőssége. Az alperes fellebbezési álláspontja szerint a károsult legalább annyi és olyan mértékű jogszabályi előírást sértett meg, mint amennyit az alperes, ezért a minimálisan 50 %-os mértékű károsulti közrehatás megállapításának van helye.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Arra hivatkozott, hogy alaptalanul támadta az alperes az elsőfokú ítéletet kármegosztás elmaradása miatt, mert semmilyen olyan körülményt nem bizonyított, amely a részleges mentesüléséhez, ezáltal kármegosztáshoz vezethetne, az elsőfokú ítélet bizonyítás kiegészítése érdekében történő - kért hatályon kívül helyezésének pedig eljárásjogi akadálya is van.

Az ítélet tábla az alperes fellebbezését tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja alapján.

A Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján - fellebbezés hiányában - nem érintette az elsőfokú ítéletnek a fellebbezésben nem kifogásolt mértékű (3 607 960 forint) marasztaló rendelkezését.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az érdemi döntés hozatalához szükséges mértékben feltárta a tényállást, s abból helytálló jogi következtetéssel megalapozott érdemi döntést hozott, amelynek alapvetően helyes indokai azonban a fellebbezés kapcsán részben kiegészítésre szorulnak.

Az ítélet táblának az alperes fellebbezése kapcsán abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes részéről megállapítható-e olyan tevékenység vagy mulasztás, amely közrejátszott a kár bekövetkezésében, a kár súlyosbodásában, illetve mennyiben alkalmazható a perben a Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglalt szabály. Ebben a kérdésben irányt mutatott a Legfelsőbb Bíróság PK. 36. számú állásfoglalása, amely kimondja, hogy ha a károkozó magatartás előidézésében, a kár bekövetkeztében, a kár súlyosbodásában, az elvárható magatartást elmulasztó károsult is közrehatott, magatartásának következményeit a károsult maga viseli. Nem terheli kártérítési felelősség a károkozót a kárnak azért a részéért, amely abból származott, hogy a károsult nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Törvényi engedményesként a Ptk. 558. § (1) bekezdése alapján ugyanezek szerint a szabályok szerint igényelheti a biztosító a károkozótól annak az összegnek a megtérítését, amelyet ő a károsultnak a biztosítási szerződés alapján megfizetett.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével helytállóan állapította meg azt tényként, hogy a **S.-i Á.** az **O.-** és **Zs.-**házban (amelynek tetőszerkezete a perbeli tűzeset következtében teljes egészében leégett) a padlástérben vegyesen szalma és széna került elhelyezésre takarmányozás céljából; és azt is, hogy a **Ny.-i Á.** Kht. képviselője erről az

alperes tulajdonos ügyvezetőjét vagy munkavégzést végző alkalmazottait előzetesen nem tájékoztatta.

Alaptalanul hivatkozott azonban az alperes a fellebbezésében arra, hogy az adott esetben ezt a tűzkár bekövetkezésében felperes közreható magatartásaként és ezáltal kármegosztásra alapul szolgáló tényként kellett volna értékelni.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, de ez a felek között nem is volt vitás, hogy a **Ny.-i Á. Kht.** az alperestől 2005. július 8-án megkötött vállalkozási szerződésben a **S.-i Á-** lévő **A.-**házban a központi fűtés (közölt igényeknek megfelelő) átalakítását rendelte meg, amit az alperes elvállalt. Miután az alperes a teljes központi fűtésszerelési munkálatok elvégzését vállalta, ezért a Ptk. 392. § (2) bekezdése szerint a munka megszervezése az ő feladata volt. Ennek keretében a tevékenységének módját, a felhasznált munkaeszközöket neki kellett úgy megválasztania, hogy az másnak kárt ne okozzon. Nem vitás, hogy az alperes alkalmazottai által végzett munkákhoz hegesztési kellett, a hegesztés a vállalt munka része volt. Annak a tisztázása, hogy a hegesztés feltételei adottak-e, nem áll-e fenn tűzveszély, vagyis a hegesztés biztonságosan végezhető-e, az alperes feladata volt. E feladat teljesítéséhez az alperestől elvárható volt a munkavégzés helyszínén való kellő tájékozódás, amire feltételenül szükség volt ahhoz is, hogy az alperes a Ptk. 392. § (2) és (4) bekezdésében előírt kötelezettségeit teljesíthesse. A Ptk. 392. §-ának (4) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy a vállalkozó a megrendelő által adott anyaggal, illetve utasítása szerint nem végezheti el a munkát, ha ez jogszabály vagy hatósági rendelkezés megsértésére, vagy az élet- és vagyonbiztonság veszélyeztetésére vezetne. A 392. § (2) bekezdése pedig előírja, hogy a vállalkozó köteles a megrendelőt minden olyan körülményről haladéktalanul értesíteni, amely a vállalkozás eredményességét vagy kellő időre való elvégzését veszélyezteti vagy gátolja. Az értesítés elmulasztásából eredő kárért felelős. Az alperest terhelte tehát a helyszínen való kellő tájékozódás, a tűzvédelmi előírások betartása, a munkavégzés körülményeinek balesetmentes biztosítása. Ezzel szemben a megrendelőnek (a **Ny.-i Á. Kht.-nak**) nem kellett tudnia az alperes által alkalmazott tűzvédelmi szempontból fokozott veszélyforrást jelentő lánghegesztő használatáról, tehát nem kellett számítani kárveszéllyel járó helyzetre, károkozásra. A megrendelőtől, az **Á. Kht.-tól** elvárható magatartás körébe nem tartozott bele az, hogy külön igény nélkül tájékoztassa az alperest az **O.-** és **Zs.-**ház állapotáról, annak használatáról, az ott tárolt anyagok jellemzőiről. Ebből következik, hogy az alperes arra való igényének bejelentése (külön felhívása) nélkül nem kellett a kár megelőzése érdekében óvintézkedéseket tennie. (BH. 1990. 224.)

Az alperes tulajdonos-vezető tisztségviselőjének, **D. L.-nak** az elsőfokú eljárásban tett tanúvallomásából ugyanakkor kétségtelenül megállapítható, hogy az alperes a tűzveszély lehetőségét felismerte és utasította az alkalmazottait, hogy a padlózatot leszórt szénát össze kell szedni és vízzel le kell locsolni, a helyiség padozatának deszkaborítását is meg kell locsolni, a slagot készenléti állapotba kell helyezni és a porral oltót elő kell készíteni (10.G.15-07-040.113/8. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldal). A tanúvallomásaik alapján tény az is, hogy mind az alperes tulajdonos-vezető tisztségviselője, **D. L.**, mind pedig a helyszínen munkát végző alkalmazottai, **M. F.**, **L. J.**, **P. L.** és **H. T.** a munkavégzés megkezdése előtt a helyszínen észlelték, hogy a helyiségnek a deszkaborítású padozata a padlástér felőli

részén műanyagfóliával borított, amely a deszkapadozat résein keresztül sem tette lehetővé a padlástérbe való betekintést.

Nincs azonban adat arra, hogy ennek ellenére az alperes tulajdonos ügyvezetője vagy alkalmazottai tájékoztatást kértek volna a megrendelőtől a helyiség padozatának használatáról, az ott tárolt anyagok jellemzőiről, azt pedig az alperes hegesztést végző alkalmazottja a tanúvallomásában maga is elismerte, hogy erről a munkavégzés megkezdése előtt nem győződtek meg.

Mindezek alapján az adott esetben az alperesnek és nem pedig a megrendelőnek felróható az a mulasztás is, amelynek következtében az alperes hegesztést végző alkalmazottai nem tudtak a padláson - az igazságügyi tűzvédelmi mérnök szakértői vélemény szerint is a perbeli tűz keletkezésében, illetve gyors terjedésében döntő szerepet játszó - gyúlékony szénabálák, illetve szénatakarás meglétéről.

Mindebből következik, hogy nincs az épületkárnak olyan része, amely a károsult - **Ny.-i Á.** Kht. - felróható magatartásával függne össze. Ha ugyanis az alperes alkalmazottai az adott esetben a vállalkozótól elvárható módon jártak volna el, úgy észlelniük kellett volna a padláson tárolt gyúlékony anyagokat, amelyről a Ptk. 392. § (2) bekezdése szerint figyelmeztetniük kellett volna a megrendelőt. Abban az esetben pedig, ha a megrendelő a szükséges intézkedéseket nem teszi meg, vagy továbbra is ragaszkodik a hegesztési munkáknak az ilyen körülmények között történő elvégzéséhez, úgy - tekintettel a vagyonbiztonság tűzveszélyből eredő veszélyeztetésére - az alperesnek a hegesztést mindaddig meg kellett volna tagadnia, amíg a tűzveszély fennáll vagy a biztonságos hegesztés feltételeit a megrendelő nem teremti meg. Ilyen körülmények között a jogvita elbírálása szempontjából valóban nem volt jelentősége annak, hogy a tűzkárt szenvedett helyiségek padozatán szabálytalanul tárolták a széna-, illetőleg szalmabálákat. Ettől függetlenül ugyanis a Ptk. 392. §-ának (4) bekezdése alapján a tűzeset következtében keletkezett kárért az alperes tartozik felelősséggel. Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor nem alkalmazta a Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglaltakat és a Ptk. 558. § (1) bekezdése szerint a felperes javára az alperest a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a teljes kár megtérítésére kötelezte.

Ezért az ítéletábra - a fellebbezés szükségeltette indokolásbeli kiegészítéssel - helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

Az alperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes javára másodfokú perköltséget megfizetni, melynek összege meghatározásánál az ítéletábra figyelemmel volt a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra.

Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen nem róta le „Az illetékekről” szóló módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdésének megfelelő mértékű fellebbezési eljárási illetéket, ami az adott esetben (7 215 921 Ft marasztalási összeg 50 %-ának, azaz kerekítve 3 608 000 Ft fellebbezési értéknek a 6 %-a) 216 480 Ft. Ennek megfizetésére ezért a pervesztes alperest az ítéletábra az Itv. 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

D e b r e c e n, 2010. január 25. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk. előadó bíró,
Szilágyiné dr. Karsai Andrea sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -